

Föstudaginn 12. febrúar 1988.

Nr. 31/1987. **Ákærvaldið**

(Björn Helgason saksóknari)

gegn

Hreini Haukssyni og

Halldóri Hreinssyni

(Skúli Pálsson hrl.)

Snæbirni Halldórssyni

(Jónas A. Aðalsteinsson hrl.)

Gunnari Jóhannesi Magnússyni og

(Guðmundur Ingvi Sigurðsson hrl.)

Tryggva Eyvindssyni

(Sveinn Snorrason hrl.)

Skattsvik. Söluskattur. Brot gegn 158. gr. alm. hegningarlaga. Sér-
atkvæði.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Magnús Thoroddsen, Guðmundur Jónsson, Guðmundur Skaftason, Guðrún Erlendsdóttir og Hrafn Bragason.

Héraðsdómi var skotið til Hæstaréttar með áfrýjunarstefnu 17. nóvember 1986 að ósk ákærðu Hreins og Halldórs vegna sjálfra sín og Landvéla hf. og einnig af hálfu ákærvaldsins að því er alla ákærðu varðar til þyngingar refsingar og til að ákærði Hreinn sætti sviptingu smásöluleyfis. Við munnlegan flutning málsins í Hæstarétti féll saksóknari frá kröfu um sakfellingu ákærðu fyrir bókhaldsbrot, sbr. 262. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Ákærði, Hreinn Hauksson, hefur viðurkennt verknað þann sem í ákæru greinir og framlögð gögn styðja þá játningu hans. Hann var stjórnarformaður og framkvæmdastjóri Landvéla hf. þegar þessi verknaður var framinn og á upphafið að honum. Hann, sem fyrirsvarsmaður félagsins, lét skýra stórlega rangt frá söluskattskyldri veltu þess í því skyni að skjóta henni undan söluskatti. Þykir þessi verknaður hans varða við 1. mgr. sbr. 6. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960 um söluskatt, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982. Til að gera þessar skýrslur trúverðugar lét hann kerfisbundið rangfæra það bókhald félagsins sem máli skipti. Varðar þessi verknaður hans við

158. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Refsing hans þykir hæfilega ákveðin með hliðsjón af 2. mgr. 49. gr. og 77. gr. laga nr. 19/1940 fangelsi í 7 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans frá 27. mars 1984 til 1. apríl sama ár til frádráttar refsivistinni, sbr. 76. gr. laga nr. 19/1940. Þá greiði hann 1.100.000,00 króna sekt til rikissjóðs og komi 7 mánaða fangelsi í stað sektar verði hún eigi greidd innan 4 vikna frá uppsögu dóms þessa.

Ákærði, Halldór Hreinsson, var stjórnarmaður Landvéla hf. þegar verknaður sá sem í ákæru greinir var framinn og auk þess gjaldkeri hluta þess tíma. Staðfesta ber sakarmat hins áfrýjaða dóms og heimfærslu til refsíákvæða að því er hann varðar. Refsing ákærða, Halldórs, ákveðst 4 mánaða fangelsi. Með hliðsjón af sakarferli hans og því að hinn saknæmi verknaður var hafinn án hans vitundar og var stjórnað af föður hans, þykir mega fresta fullnustu refsingar hans og skal hún falla niður að tveimur árum liðnum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja haldi ákærði Halldór almennt skilorð 57. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærði, Tryggvi Eyvindsson, breytti að ósk fyrirsvarsmanna Landvéla hf. bókhaldsforritum félagsins þannig að hluta af sölu þess var haldið utan við fjárhagsbókhald þess. Hann hefur alfarið neitað því að hafa gert sér grein fyrir því að þetta var gert til að fela undanskot söluskatts. Hann er ekki lengur ákærður fyrir annað en aðstoð við skýrslugjöf til söluskatts. Hann átti engan þátt í þeirri skýrslugjöf. Ber því þegar af þeirri ástæðu að sýkna hann af öllum kröfum ákæruvaldsins í málinu.

Ákærði, Snæbjörn Halldórsson, hefur viðurkennt að hafa tekið þátt í undirbúningi þess að tölvuforritum bókhaldsins var breytt þann 1. september 1982 og að hafa vitað í hvaða skyni það var gert. Þá hefur hann einnig viðurkennt að hafa tekið þátt í tilbúningi kreditnótna fyrir skiluðum vörum án þess að nokkur viðskipti lægju þar að baki og séð um færslu þeirra. Allt var þetta gert til að lækka söluskattskylda veltu félagsins. Hann tók hins vegar ekki þátt í gerð söluskattskýrsla þess. Brot hans þykir því réttilega heimfært undir 158. gr. laga nr. 19/1940, sbr. 1. mgr. 22. gr. sömu laga. Refsing hans þykir hæfilega ákveðin varðhald í 2 mánuði en með hliðsjón af því að hann hefur eigi áður verið sekur fundinn um refsivert brot

þykir mega staðfesta dóm héraðsdóms um skilorð, þó þannig að skilorðstími reiknast frá uppkvaðningu þessa dóms.

Ákærði, Gunnar Jóhannes Magnússon, var bókarí felagsins meðan hann starfaði í þess þágu. Hann útbjó söluskattskýrslur félagsins. Staðfesta ber héraðsdóminn að því er hann varðar, þó þannig að brot hans þykir varða við 7. mgr., sbr. 6. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982 og 158. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. laga nr. 19/1940 og skilorðstími reiknast frá uppkvaðningu þessa dóms.

Ákærðu, Hreinn og Halldór, eru stjórnarmenn Landvéla hf. og geta skuldbundið félagið fyrir dómi. Þykir mega skilja ákæru svo að málið sé einnig höfðað gegn þeim fyrir hönd félagsins. Þeir náðu að skjóta undan söluskattskyldri veltu félagsins á tímabilinu 1. september 1982 til 31. mars 1984 sem nam að minnsta kosti 29.132.386,69 krónum og komst félagið þannig hjá að greiða til ríkissjóðs 6.376.638,00 krónur í sölugjald. Með vísan til 5. mgr., sbr. 1. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982 þykir mega taka til greina kröfu ákæruvaldsins um að Landvélar hf. verði dæmt til greiðslu sektar. Sekt þessi þykir hæfilega ákveðin kr. 8.300.000,00 og hefur þá álag, sbr. 1. tl. 2. mgr. 21. gr. sömu laga, komið til frádráttar. Ber ákærðu, Hreini og Halldóri, að inna sektina af hendi fyrir hönd félagsins.

Staðfesta ber héraðsdóm um kröfu ákæruvaldsins til sviptingar smásöluleyfis þar sem tilvitnaðar greinar eiga einungis við lögaðila.

Staðfesta ber ákvæði héraðsdóms um greiðslu sakarkostnaðar í héraði að öðru leyti en því að málsvarnarlaun Sveins Snorrasonar hrl., skipaðs verjanda Tryggva Eyvindssonar í héraði, kr. 40.000,00, greiðast úr ríkissjóði. Kostnaður af áfrýjun sakarinnar greiðist eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð:

Ákærði, Hreinn Hauksson, sæti fangelsi í 7 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans til frádráttar refsingunni. Þá greiði hann 1.100.000,00 króna sekt í ríkissjóð, og komi 7 mánaða fangelsi í stað sektar verði hún eigi greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Ákærði, Halldór Hreinsson, sæti fangelsi í 4 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans til frádráttar refsingunni, en fresta skal fullnustu refsingar og hún falla niður að liðnum 2 árum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærði, Tryggvi Eyvindsson, skal sýkn saka.

Ákærði, Snæbjörn Halldórsson, sæti varðhaldi í 2 mánuði en fresta skal fullnustu refsingar og hún niður falla að liðnum 2 árum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærði, Gunnar Jóhannes Magnússon, sæti varðhaldi í 2 mánuði en fresta skal fullnustu refsingar og hún niður falla að liðnum 2 árum frá uppkvaðningu dóms þessa að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærðu Hreinn Hauksson og Halldór Hreinsson greiði f.h. Landvéla hf. 8.300.000,00 króna sekt í ríkissjóð.

Ákvæði héraðsdóms um sakarkostnað eiga að vera óröskuð að öðru leyti en því að málsvarnarlaun Sveins Snorrasonar hrl., skipaðs verjanda Tryggva Eyvindssonar, 40.000,00 krónur, greiðast úr ríkissjóði.

Ákærðu Hreinn, Halldór, Snæbjörn og Gunnar Jóhannes greiði in solidum allan kostnað af áfrýjun sakarinnar, þar með talin saksóknarlaun í ríkissjóð 75.000,00 krónur.

Ákærðu Hreinn og Halldór greiði in solidum málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns fyrir Hæstarétti, Skúla Pálssonar hrl., 90.000,00 krónur. Ákærði Snæbjörn greiði málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns fyrir Hæstarétti, Jónasar A. Aðalsteinssonar hrl., 75.000,00 krónur. Ákærði Gunnar Jóhannes greiði málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns fyrir Hæstarétti, Guð-

mundar Ingva Sigurðssonar hrl., 75.000,00 krónur. Málsvarnarlaun Sveins Snorrasonar hrl., skipaðs verjanda Tryggva Eyvindssonar fyrir Hæstaretti, 75.000,00 krónur, greiddast úr ríkissjóði.

Dóminum ber að fullnægja með aðför að lögum.

S é r a t k v æ ð i **hæstaréttardómaranna Guðmundar Skaftasonar** **og Guðrúnar Erlendsdóttur.**

Við erum sammála meirihluta dómara um annað en að neðan greinir.

Við teljum með tilvísun til 1. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960 og 5. mgr. sömu greinar, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982, að sektarrefsing lögaðilans, Landvéla hf., skuli vera til vara sekt fyrirsvarsmanns félagsins er brotið framdi. Við teljum refsingu ákærða Hreins Haukssonar með vísan til 57. gr. a almennra hegningarlaga, sbr. 9. gr. laga nr. 101/1976, hæfilega ákveðna fangelsi í 9 mánuði, en fresta skuli fullnustu refsingar á 6 mánuðum og hún falli niður að liðnum 3 árum frá uppkvaðningu dóms þessa, ef ákærði heldur almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955. Þá teljum við að ákærði, Hreinn Hauksson, skuli greiða sekt til ríkissjóðs 8.300.000,00 krónur og til vara þessari sektargreiðslu greiði Landvélar hf. sömu fjárhæð sektar. Í stað sektarinnar sæti ákærði fangelsi í 9 mánuði, ef sektin verður ekki greidd innan 4 vikna frá birtingu dóms þessa.

Dómur sakadóms Kópavogs 15. október 1986.

Mál þetta, sem dómtekið var þann 16. september sl. en þá höfðu verjendur allra ákærðu skilað skriflegri vörn, er höfðað af ákærvaldsins hálfu með ákæru dagsettri 18. október 1985, „á hendur

1. Hreini Haukssyni framkvæmdastjóra, Bræðratungu 11, Kópavogi, fæddum 23. maí 1932 að Mosvöllum, Mosvallahreppi, Vestur-Ísa-fjarðarsýslu,
2. Halldóri Hreinssyni gjaldkera, Smáratúni 9, Álftanesi, fæddum 1. janúar 1956 í Kópavogi,
3. Tryggva Eyvindssyni forstöðumanni, Þrastarlundi 1, Garðabæ, fæddum 5. desember 1943 á Akureyri,

4. Snæbirni Halldórssyni skrifstofumanni, Aðalstræti 12, Ísafirði, fæddum 16. september 1940 í Bolungarvík, og
5. Gunnari Jóhannesi Magnússyni skrifstofustjóra, Álfrhóli 9, Húsavík, fæddum 29. apríl 1942 í Saurbæ, Skeggjastaðahreppi, Norður-Múla-sýslu,

fyrir brot á lögum um söluskatt, lögum um bókhald og almennum hegningarlögum í rekstri hlutafélagsins Landvéla hf., nnr. 5979-0285, Smiðjuvægi 66, Kópavogi, á tímabilinu frá 1. september 1982 fram til 31. mars 1984, svo sem hér á eftir verður nánar rakið.

I.

Ákærðu Hreini Haukssyni, stjórnarformanni og framkvæmdastjóra félagsins, og Halldóri Hreinssyni, stjórnarmanni og gjaldkera þess, er gefið að sök að hafa á fyrrgreindu tímabili látið kerfisbundið rangfæra bókhald félagsins í því skyni að skjóta undan söluskatti hluta af söluskattskyldri veltu þess, annars vegar með því að koma á með aðstoð meðákærðu tvöföldu tekjuskráningarkerfi hjá félaginu, þar sem allri sölu samkvæmt öðru kerfinu, sem skráði sölu á vörum og þjónustu til tiltekinna viðskiptamanna sem voru í reikningsviðskiptum og nutu afsláttarkjara, var haldið utan fjárhagsbókhalds félagsins sem söluskattskýrslur og ársreikningar voru reistir á, og hins vegar með því að falsa eða láta falsa kreditnótur yfir skilaðar vorur án þess að nokkur slík skil á vörum hefðu átt sér stað, sem síðan voru færðar í bókhaldi félagsins til lækkunar á söluskattskyldri veltu þess, og þannig náð að skjóta undan söluskattskyldri veltu félagsins á fyrrgreindu tímabili fjárhæð, sem nam að minnsta kosti kr. 29.132.386,69, sem leiddi til þess að félagið komst hjá að greiða til ríkissjóðs kr. 6.376.638,00 í sölu-gjald. Hina vantöldu söluskattskyldu veltu má rekja hvað fjárhæðir snertir til eftirgreindra rangfærslna í bókhaldi:

<i>Söluskatts- tímabil 1982.</i>	<i>Sala skv. ótekjufærðum nótum.</i>	<i>Sala lækkuð með fölsuðum kreditnótum.</i>	<i>Vantalin sölusk.skyld velta samtals.</i>
september	423.512,45	1.723.000,00	2.146.512,45
október	394.998,65	890.694,30	1.285.692,95
nóvember	270.626,40	407.410,30	678.036,70
desember	285.815,38	1.458.340,75	1.744.156,13
1982 samtals	1.374.952,88	4.479.445,35	5.854.398,23

<i>Söluskatts- tímabil</i> 1983.	<i>Sala skv. ótekjufærðum nótum.</i>	<i>Sala lækkuð með fölsuðum kreditnótum.</i>	<i>Vantalin sölusk.skýld velta samtals.</i>
Janúar	704.759,30	153.204,00	857.963,30
febrúar	542.496,55	1.573.412,95	2.115.909,50
mars	596.408,45	409.482,55	1.005.891,00
apríl	472.234,80	445.432,65	917.667,45
maí	1.112.258,45	865.752,45	1.978.010,90
júní	677.766,15	1.291.403,40	1.969.169,55
júlí	590.064,20	1.280.525,85	1.870.590,05
ágúst	2.459.807,40	1.135.928,05	3.595.735,45
september	656.718,25	0,00	656.718,25
október	1.413.221,70	648.918,10	2.062.139,80
nóvember	768.154,70	424.526,95	1.192.681,65
desember	474.122,60	283.345,00	757.467,60
1983 samtals	10.468.012,55	8.511.932,75	18.979.945,30

*Söluskatts-
tímabil*
1984.

janúar	1.749.367,50	599.648,00	2.349.015,50
febrúar	1.406.603,86	0,00	1.406.603,86
mars	542.423,00	0,00	542.423,00
1984 samtals	3.698.395,16	599.648,00	4.298.043,16

Framanlýst atferli ákærðu Hreins Haukssonar og Halldórs Hreinssonar telst varða við 1. mgr., sbr. 6. mgr. 25. gr. laga nr. 10, 1960 um söluskatt, sbr. 4. gr. laga nr. 33, 1982, 158. gr. almennra hegningarlaga nr. 19, 1940 og 1. mgr. 4. gr. og 1. og 2. mgr. 5. gr., sbr. 25. gr. laga nr. 51, 1968 um bókhald, sbr. 262. gr. almennra hegningarlaga.

II.

Ákærða Tryggva Eyvindssyni, forstöðumanni og öðrum aðaleiganda firmans Tölvers hf., Vatnagörðum 6, Reykjavík, sem annaðist alla forritagerð og aðra tölvupjónustu fyrir Landvélur hf. frá því farið var að færa bókhald þess í tölvu á árinu 1979, er gefið að sök að hafa gerst sekur um hlutdeild í söluskatts- og bókhaldsbrotum meðákærðu Hreins Haukssonar og Halldórs Hreinssonar, svo sem þeim er lýst í I. kafla hér að framan, með því að framkvæma að beiðni þeirra skömmu fyrir 1. september 1982, þá breytingu á bókhaldsforritum félagsins að unnt var að halda hluta af

sölu fyrirtækisins til ákveðinna viðskiptamanna, sem nutu tiltekinna afsláttarkjara, utan við fjárhagsbókhald fyrirtækisins sem söluskattskýrslur og ársreikningar félagsins voru reistir á, og ákærða hlaut að vera ljóst að hafði ekki annan tilgang en að skjóta undan framtölum hluta af söluskattskyldri veltu félagsins jafnframt því sem breytingin kæmi til með að raska að sama skapi lögmæltum efnahags- og rekstursgrundvelli bókhaldsins.

Telst þetta varða við 4. mgr., sbr. 6. og 7. mgr. 25. gr. laga nr. 10, 1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33, 1982, og 1. mgr. 4. gr. og 1. og 2. mgr. 5. gr., sbr. 25. gr. laga nr. 51, 1968, sbr. 262. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. almennra hegningarlaga.

III.

Ákærðu Snæbirni Halldórssyni og Jóhanni Gunnari Magnússyni er gefið að sök að hafa sem starfsmenn Landvéla hf. á hluta framangreinds tímabils gerst sekir um hlutdeild í framanlýstum brotum meðákærðu Hreins Haukssonar og Halldórs Hreinssonar, sbr. I. kafla hér að framan, með því að hafa, ákærði Snæbjörn sem umsjónarmaður með tölvuvinnslu á bókhaldi og ákærði Jóhann Gunnar sem bókarí, tekið þátt í undirbúningi og lagt á ráðin um að tölvuforritum bókhaldsins var breytt þann 1. september 1982, sbr. II. kafla ákærunnar, gagngert í því skyni að skjóta undan með kerfisbundnum hætti hluta af söluskattskyldri veltu fyrirtækisins, sbr. I. kafla ákærunnar, og síðan, að fyrirmælum meðákærða Hreins, séð um að viðhalda þessu undanskotskerfi á söluskattskyldri veltu fyrirtækisins allt þar til þeir létu af störfum hjá félaginu, ákærði Snæbjörn þann 1. febrúar 1983 og ákærði Jóhann Gunnar þann 1. júní 1983, og jafnframt á þeim sama tíma, að fyrirlagi meðákærða Hreins, tekið þátt í að auka við hið fyrirlýsta kerfisbundna undanskot með tilbúningi kreditnótna fyrir skiluðum vörum sem þeir vissu að engin viðskipti lágu að baki og séð um færslu þeirra í bókhaldi fyrirtækisins ásamt tilheyrandi mótfærslum sem allt leiddi til enn frekari lækkunar á söluskattskyldri veltu félagsins.

Telst þetta varða við 4. mgr., sbr. 6. og 7. mgr. 25. gr. laga nr. 10, 1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33, 1982, 158. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. almennra hegningarlaga og 1. mgr. 4. gr. og 1. og 2. mgr. 5. gr., sbr. 25. gr. laga nr. 51, 1968, sbr. 262. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. almennra hegningarlaga.

Þess er krafist:

1. Að allir ákærðu verði dæmdir til refsingar samkvæmt framangreindum refsíákvæðum.
2. Að Landvélar h.f. verði sem lögaðila með heimild í 5. mgr. 25. gr. laga nr. 10, 1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33, 1982, dæmdur (sic) til greiðslu sektar.
3. Að ákærði Hreinn Hauksson verði sviptur smásöluleyfi samkvæmt heimild í 5. mgr. 25. gr. laga nr. 10, 1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33, 1982.
4. Að ákærðu verði dæmdir til greiðslu alls sakarkostnaðar.“

Málavextir.

Eins og fram hefur komið við rannsókn máls þessa barst rannsóknardeild ríkisskattstjóra kæra þann 28. október 1983 „um meint söluskatts- og bókhaldssvik Landvéla h.f.“ Af því tilefni fór fram rannsókn af hálfu rannsóknardeildar ríkisskattstjóra á söluskattskilum, tekjuskráningu og bókhaldi Landvéla hf. fyrir árið 1983 og er skýrsla rannsóknardeildarinnar varðandi þá rannsókn dagsett 21. mars 1984 og síðan fyrir allt tímabilið frá 1. september 1982 til 31. mars 1984 og er sú skýrsla dagsett 23. júlí 1985.

Í skýrslum þessum kemur fram að á þessu síðar greinda tímabili hafi félagið haft tvöfalt tekjuskráningarkerfi og viðskiptamannabókhald og væri hluta af viðskiptum með þessum hætti haldið utan við fjárhagsbókhald félagsins sem söluskattsskýrslur og ársreikningar byggist á.

Ennfremur kemur fram að búnar hafi verið til kreditnótur sem ekki ættu við rök að styðjast og væru þær notaðar til lækkunar á söluskattskyldri veltu félagsins.

Samkvæmt hlutafélagaskrá er Hreinn Hauksson, Bræðratungu 11 í Kópavogi, framkvæmdastjóri og stjórnarformaður Landvéla hf., en meðstjórnendur eru þau Ragnheiður Þorbjörnsdóttir sama stað og Halldór Hreinsson sem er jafnframt gjaldkeri og hafa ekki orðið breytingar þar á frá tilkynningu til firmaskrár þessa efnis sem dagsett er 3. ágúst 1979.

Ákærði Hreinn Hauksson hefur skýrt svo frá að hann hafi verið stjórnarformaður og framkvæmdastjóri Landvéla sl. 20 ár. Hann hefur viðurkennt að hafa framið brot þau sem hann er ákærður fyrir. Varðandi sakarefnið hefur hann ennfremur skýrt svo frá að hann hafi viljað halda ákveðnum viðskiptum aðgreindum frá öðrum viðskiptum Landvéla hf. og að hann hafi fært það í tal við meðákærða Snæbjörn og Gísla hjá Tölveri hf. Upphaflega hafi hann viljað gera þetta til að geta fylgst betur með þessum ákveðnu viðskiptum sem voru sölur á ákveðnum vörutegundum. Þeir Gísli og Snæbjörn hafi báðir talið að þetta væri hægt en aldrei kvaðst ákærði Hreinn hafa rætt þetta við meðákærða Tryggva, Tryggvi hafi aldrei vitað nokkurn skapaðan hlut um þetta ákveðna atriði. Þannig hafi komið upp sú hugmynd hjá sér að halda ákveðnum hluta af sölu hlutafélagsins utan við fjárhagsbókhald þess.

Þá hefur einnig komið fram hjá ákærða Hreini að söluskattsskýrslur hafi verið þannig útbúnar að meðákærði Gunnar hafi gefið sér, ákærða Hreini, niðurstöðutölur úr tölvubókhaldi og síðan hafi kreditnótur verið falsaðar sem notaðar voru til að lækka söluskattskyldu félagsins. Bókhald hafi með þessum hætti verið rangfært í þeim ákveðna tilgangi að skjóta undan söluskatti, en fjármunir þeir sem skotið var undan hafi síðan farið aftur inn í rekstur hlutafélagsins. Ákærða Hreini voru kynnt gögn málsins og gerði

hann hvorki athugasemdir við þau né við þær fjárhæðir sem tilgreindar eru í ákærinni á dskj. nr. 2.

Ákærði Halldór hefur skýrt svo frá að hann hafi starfað sem gjaldkeri hjá Landvéllum hf. frá 1. maí 1982. Sem slíkur hafi hann skráð innborganir, greitt út laun o.fl. sem greiða þurfti. Eftir að meðákærðu Snæbjörn og Gunnar hættu hafi hann séð um færslur á bókhaldi. Hann hafi ekkert vitað um tvöfalda skráningarkerfið fyrr en um það leyti er Snæbjörn hætti eða í desember 1982.

Meðákærði Gunnar hafi séð um að bókfæra og útbúa söluskattskýrslur en hann sjálfur hafi aðeins undirritað þær sem gjaldkeri félagsins.

Þá hefur ákærði Halldór viðurkennt að hafa falsað kreditnótur frá þeim tíma er meðákærði Snæbjörn hætti störfum eða e.t.v. frá því í nóvember eða desember 1982 er meðákærði Snæbjörn setti hann inn í störf.

Ákærði Tryggvi Eyvindsson hefur skýrt svo frá að hann hafi haft með höndum tölvuþjónustu og forritunargerð fyrir Landvélur hf. Fram hefur komið að um hafi verið að ræða fjarvinnslu (online) við móðurtölvu Tölvers hf. Félagið hafi nokkrar útistöðvar í starfsstöð sinni sem tengdar voru með símalínu við tölvu Tölvers hf. Annaðist félagið sjálft alla vinnslu, en Tölver annaðist alla gerð og viðhald forrita. Í fyrstu var kerfið þannig upp byggt að auk hefðbundins fjárhagsbókhalds var til staðar söluskráningarkerfi, sem var beintengt fjárhagsbókhaldinu. Söluskráning fór þannig fram að afgreiðslumaður skráði á útstöð þá sem var í verslun félagsins, hvað verið var að selja og nafnnúmer kaupanda/viðskiptamanns ef um reikningsviðskipti var að ræða, ella að um staðgreiðslu hafi verið að ræða. Tölvann sá svo um að skrifa út nótu á prentara í versluninni vegna þessara viðskipta, svo og að uppfæra viðskiptamannabókhald og lagerbókhald. Var forritið þannig uppbyggt að nótur voru númeraðar í samfelldri töluröð af tölvunni, sem hækkaði hvert nótunúmer um einn frá síðustu nótuútskrift. Í lok hvers dags var keyrt forrit sem skilaði sölu dagsins inn í fjárhagsbókhaldið sjálfkrafa. Staðgreiðsla fór þessa sömu leið því ef um staðgreiðslu var að ræða útbjó forritið sjálfkrafa viðskiptamannanúmerið 9999-9800. Ákærði Tryggvi hefur skýrt svo frá að af hálfu Landvéla hf. hafi verið farið fram á ákveðnar breytingar á kerfinu skömmu fyrir 1. september 1982. Meðákærði Snæbjörn hafi spurt sig að því hvort hægt væri að halda sölu til ákveðinna viðskiptavina sér eða á sérstökum yfirlitum „og jafnframt að þessi sala myndi þá í staðinn fyrir að færa átómatískt sjálfstæðar færslur í fjárhagsbókhaldið jafnóðum, að þá yrði það gert af þeim“, þ.e. að Landvélur hf. sæu um að handfæra þessi ákveðnu viðskipti síðar inn í fjárhagsbókhaldið. Jafnframt hafi þeir farið fram á að þessar sölur hefðu sjálfstætt númerakerfi og væri þar um að ræða sölur til ákveðinna aðila sem ættu að fá sérstakan afslátt. Ákærði Tryggvi kvaðst hafa gert þær breytingar

á kerfinu (forritinu) sem til þurfti til þess að færslur gengju fyrir sig eins og beðið var um af hálfu Landvéla hf. Einnig hefur hann viðurkennt að hafa síðar gert frekari breytingar þannig að einhverjum staðgreiðsluviðskiptum hafi líka verið haldið utan við fjárhagsbókhaldið er slík viðskipti voru færð í tölvunni. Ákærði Tryggvi hefur neitað því að honum hafi nokkuð verið kunnugt um að tilgangurinn með þessari breytingu hafi verið sá að rangfæra bókhald félagsins eða að skjóta undan söluskatti.

Ákærði Snæbjörn hefur skýrt svo frá að hann hafi byrjað að vinna hjá Landvélum hf. fyrst á árunum 1969-1970 og síðan aftur frá 1. febrúar 1972 og óslitið í 11 ár. Á árinu 1979 hafi verið tekinn upp sá háttur að færa bókhaldið í gegnum tölvur. Haustið 1982 hafi meðákærði Hreinn komið til sín og sagt að honum hafi dottið í hug að halda viðskiptum ákveðinna fyrirtækja fyrir utan bókhald Landvéla hf. Hreinn hafi beðið sig að athuga við Tölver hf. hvernig unnt væri að gera þessa breytingu.

Ákærði Snæbjörn kvaðst hafa rætt þetta við meðákærða Tryggva. Ekki hafi hann sagt honum hver raunverulegur tilgangur hafi verið með þessu heldur hafi hann sagt Tryggva að Hreinn vildi fá ákveðin viðskipti aðgreind en vegna þeirra væri veittur afsláttur og að þau yrðu síðan færð í bókhaldið síðar eða þegar Hreini hentaði.

Þegar þessu kerfi hafði verið komið á hafi 2 listar komið út daglega yfir sölu dagsins. Annar listinn hafi verið yfir sölu til þessara svokölluðu afsláttarfyrirtækja en hinn yfir aðrar sölur. Ákærði Snæbjörn kvaðst hafa fært þeim Hreini og Gunnari hvorum sinn listann yfirleitt daglega. Hann vissi ekki hve fljótt meðákærða Gunnari var kunnugt um þetta tvöfalda kerfi en allavega hafi honum verið kunnugt um það eftir að því hafði verið komið á. Þann 1. nóvember 1982 kvaðst ákærði Snæbjörn hafa sagt upp störfum hjá Landvélum hf. og hafi þá verið ákveðið að meðákærði Halldór tæki við af honum. Hafi hann í desember s.á. farið að kynna sér störfin þ. á m. þau atriði sem ákærði Snæbjörn hefur hér að framan lýst.

Ákærði Snæbjörn hefur viðurkennt að hafa að beiðni meðákærða Hreins útbúið kreditnótur án þess að slík viðskipti lægju að baki og að honum hafi verið kunnugt um að tilgangurinn væri sá að lækka þannig söluskattskylda veltu félagsins. Hann kvaðst ekkert hafa haft með færslur á þessum nótum að gera og ekki hafi hann neitt komið nálægt því að útbúa söluskattsskýrslur, það hafi meðákærði Gunnar gert í samráði við meðákærða Hrein en annar hvor þeirra Hreinn eða Halldór hafi undirritað söluskattsskýrslurnar. Þá hefur ákærði Snæbjörn neitað að hafa verið umsjónarmaður með tölvuvinnslu á bókhaldi Landvéla hf.

Ákærði Gunnar hefur skýrt svo frá að hann hafi haft það aðalverkefni hjá Landvélum hf. að sjá um bókhald, útbúa söluskattsskýrslur og skrifa út viðskiptareikninga. Hann kvaðst hafa útbúið söluskattsskýrslur þegar

hann starfaði hjá Landvélum hf. eða þar til hann hætti þar störfum 1. júní 1983.

Hann kvaðst ekki hafa haft hugmynd um það tvöfalda kerfi sem hér að framan hefur verið lýst fyrr en eftir að því hafði verið komið á. Þá hafi honum verið sýnt hvaða aðgerðir hann þyrfti að gera. Hann hafi eftir að kerfinu var komið í gang verið spurður hvort þetta stæðist og hann hafi svarað því til „að þetta stæðist svo lengi sem að ekki kemur einhver og rannsakar málin nánar“. Þá hafi meðákærði Hreinn gefið fyrirmæli um það að kreditnótur yrðu útbúnar á ákveðin fyrirtæki án þess að slíkar nótur ættu sér stoð í raunveruleikanum. Færslur í bókhald samkvæmt þessu hafi því verið rangar. Meðákærði Hreinn hafi stjórnað því hvaða fjárhæðir voru tilgreindar á söluskattskýrslu og var ákærða Gunnari kunnugt um að þar var um rangar tölur að ræða.

Vitnið Gísli Marteinson, Vesturbergi 98 í Reykjavík, hefur skýrt svo frá að hann hafi unnið hjá Tölveri þar til um áramót 1982-1983 en ákærði Tryggvi hafi séð um forritagerð, þ.m.t. breytingar á forritum. Vitnið kvaðst hafa vitað um beiðni Landvéla hf. um breytingar á forritum en ekki hafi honum verið kunnugt um að nokkuð væri óeðlilegt við þær.

Samkvæmt skýrslum rannsóknardeildar ríkisskattstjóra, sem lagðar hafa verið fram í málinu ásamt ljósritum af viðeigandi gögnum sem dómurinn hefur kynnt sér, hefur komið fram að vantalín söluskattskyld velta hefur verið sú sama og í ákæru er tilgreint að öðru leyti en því að sala lækkuð með fölsuðum kreditnótum árið 1983 er samtals að fjárhæð kr. 8.511.931,95 og sala samkvæmt ótekjufærðum nótum í mars 1984 er að fjárhæð kr. 542.423,80.

Niðurstöður.

Ákærði Hreinn Hauksson hefur viðurkennt að hafa framið verknað þann sem hann er ákærður fyrir og eru játningar hans í samræmi við það sem fram hefur komið við rannsókn málsins og rakið er hér að framan.

Ákærði Hreinn var stjórnarformaður og framkvæmdastjóri Landvéla hf. er brotin voru framin og hafði í raun með höndum stjórn á rekstri fyrirtækisins. Bar hann því ábyrgð á að söluskattskýrslur hlutafélagsins væru réttar en játningar hans liggja fyrir varðandi falsaðar kreditnótur og undanskot á söluskatti eins og nánar er tilgreint í ákæru. Hefur hann með þessari háttsemi gerst brotlegur gegn 1. mgr. sbr. 6. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960 um söluskatt, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982 og 158. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 en eigi þykja ákvæði 262. gr. sömu laga eiga við um sakarfnid.

Ákærði Halldór Hreinsson hefur neitað að hafa vitað um hið tvöfalda tekjuskráningarkerfi fyrr en eftir að því hafði verið komið á eða í desember

1982. Hvorki þykir sannað í málinu að hann hafi komið því á að hluta, að viðskiptum Landvéla hf. var haldið utan við fjárhagsbókhald félagsins né heldur að hann hafi eins og atvikum málsins er háttað haft tækifæri til að kynna sér sem stjórnarmaður að fyrirhugað var að koma því svo fyrir. Hins vegar þykir sannað með hans eigin framburði og því sem að öðru leyti hefur komið fram við rannsókn málsins að hann hafi falsað kreditnótur frá því í desember 1982 eða frá þeim tíma er meðákærði Snæbjörn hætti störfum í byrjun árs 1983 svo og að hann hafi sem stjórnarmaður frá sama tíma rangfært eða látið rangfæra bókhaldið á þann hátt sem í ákæru er tilgreint. Þykir ákærði Halldór hafa með þessu gerst sekur um brot á sömu lagaákvæðum og ákærði Hreinn.

Ákærði Tryggvi Eyvindsson hefur viðurkennt að hafa breytt bókhaldsforritum Landvéla hf. þannig að hluta af sölu félagsins var haldið utan við fjárhagsbókhald þess en þetta hafi verið gert vegna beiðni þessa efnis af hálfu Landvéla hf. Það er álit dómsins að gera hefði mátt breytingar á bókhaldsforritum Landvéla hf. á mun einfaldari og um leið öruggari hátt en gert var miðað við þann eina tilgang að halda viðskiptum ákveðinna aðila aðgreindum í bókhaldi. Sú skýring að nauðsynlegt hafi verið fyrir Landvélar hf. að geta fært þessi viðskipti síðar inn í bókhaldið vegna afsláttar er síðar yrði ákveðinn þykir mjög fjarstæðukennd, m.a. vegna þess að frá janúar 1983 voru enn gerðar breytingar er leiddu til þess að einhverjum staðgreiðsluviðskiptum var einnig haldið fyrir utan bókhald félagsins. Þá ber einnig að líta til þess að með þeirri aðferð sem notuð var við að halda þessum ákveðnu viðskiptum utan við fjárhagsbókhald var brotinu auðleynt enda komu þessi viðskipti hvorki fram í viðskiptamannabókhaldi né fjárhagsbókhaldi sem bæði gáfu sömu röngu niðurstöðutölur. Ljóst þykir að kerfisbreytingin sem ákærði Tryggvi gerði fyrir Landvélar hf. eins og hún var framkvæmd gat ekki haft neinn annan tilgang en að skjóta undan söluskatti og hlaut honum að vera þetta ljóst. Í því sambandi verður að hafa í huga að ákærði Tryggvi hannaði upphaflega kerfið frá grunni í samvinnu við Gísla Marteinsson en til þess að vera fær um að gera slíkt verður ekki hjá því komist að viðkomandi kynni sér lög og reglur um bókhald. Þegar þetta er allt virt þykir ákærði Tryggvi hafa gerst brotlegur við 4. mgr., sbr. 6. og 7. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982, en 262. gr. sbr. 22. gr. almennra hegningarlaga þykir ekki eiga við um sakarefnið.

Ákærði Snæbjörn Halldórsson hefur viðurkennt háttsemi þá sem lýst er í III. kafla ákæru að öðru leyti en því að hann hafi ekki verið umsjónarmaður með tölvuvinnslu á bókhaldi Landvéla hf. og að hann hafi ekki séð um neinar færslur á bókhaldi. Eru játningar hans í samræmi við annað sem fram hefur komið í málinu en varðandi færslur á bókhaldi hefur komið

fram að nótur færðust sjálfkrafa í bókhald um leið og þær voru færðar inn í tölvu sem ákærði Snæbjörn hefur viðurkennt að hafa gert á því tímabili sem um er að ræða. Þykja brot hans varða við 4. mgr., sbr. 6. og 7. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982 og 158. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, en 262. gr. sbr. 1. mgr. 22. gr. sömu laga þykir ekki eiga við um sakarefnið.

Ákærði Gunnar Jóhannes Magnússon hefur neitað því að hafa tekið þátt í og lagt á ráðin um að tölvuforritum bókhalds Landvéla hf. var breytt. Hann hefur hins vegar játað að hafa útbúið söluskattskýrslur félagsins þannig að hluti af söluskattskyldri veltu kom þar eigi fram vegna hins tvöfalda kerfis eins og nánar er lýst í ákærunni. Einnig hefur hann játað að hafa séð um færslur á kreditnótum í bókhald félagsins sem engin viðskipti lágu að baki og eins og að öðru leyti segir nánar um í ákæru. Eru játningar hans í samræmi við það sem fram hefur komið við rannsókn málsins. Ekki verður á það fallist að ákærði Gunnar hafi haft slíka hlýðnis skyldu gagnvart yfirboðurum sínum að á hann verði eigi lögð refsíabyrgð vegna brota þeirra er hann er ákærður fyrir að hafa framið. Eigi verður heldur fallist á að hann hafi engan sjálfstæðan vilja haft í þessu efni eða að ásetning hafi skort af hans hálfu. Brot Gunnars þykja varða við sömu lagaákvæði og brot meðákærða Snæbjörns. Í III. kafla ákæruskjals er ákærði Gunnar sagður heita Jóhann Gunnar og þykir þar vera um að ræða augljósa ritvillu sem eigi hefur orðið til þess að vörnum hafi orðið áfátt í málinu.

Ákærðu eru allir sakhæfir. Ákærðu Snæbjörn og Tryggvi hafa eigi áður sætt kærnum eða refsingum svo vitað sé.

Ákærði Gunnar hefur sætt kæru og refsingu sem hér segir:

1969 15/8 í S-Múlasýslu: Sátt, 15.000 kr. sekt fyrir brot gegn 261. gr. hgl.

Ákærði Halldór hefur sætt kæru og refsingu sem hér segir:

1977 9/5 í Kópavogi: Sátt, 20.000 kr. sekt fyrir brot gegn 49. og 50. gr. umfl. Sviptur ökuleyfi í 2 mán. frá 23.4. 1977.

Ákærði Hreinn Hauksson hefur sætt kærnum og refsingum sem hér segir:

1953 21/12 í Reykjavík: Áminning fyrir brot á umferðarlögum og bifreiðalögum.

1955 24/10 í Kópavogi: Áminning fyrir brot á 5. gr. umferðarlaga.

1959 4/4 í Kópavogi: Sátt, 50 kr. sekt fyrir lögreglusamþykktarbrott.

1960 26/2 í Kópavogi: Áminning fyrir umferðarlagabrott.

1961 10/2 í Kópavogi: Sátt, 100 kr. sekt fyrir lögreglusamþykktarbrott.

1963 6/6 í Kópavogi: Sátt, 100 kr. sekt fyrir rangstöðu bifreiðar.

1963 23/8 í Kópavogi: Sátt, 200 kr. sekt fyrir brot á 65. og 45. gr. umferðarlaga.

1964 1/9 í Kópavogi: Sátt, 150 kr. sekt fyrir brot á umferðarlögum.

1964 9/12 í Kópavogi: Dómur: 2.000 kr. sekt, sviptur ökuleyfi í 4 mánuði

frá dómsbirtingu fyrir brot á áfengislögum og umferðarlögum.
(Dómsbirting 6/1 1965).

- 1965 29/3 í Kópavogi: Sátt, 100 kr. sekt fyrir brot á reglugerð frá 1.8. 1957.
1965 30/7 í Kópavogi: Sátt, 100 kr. sekt fyrir brot á reglugerð frá 1/8 1957.
1965 7/10 í Kópavogi: Dómur: 10 daga varðhald fyrir brot á 1. mgr. 27. gr. umferðarlaga.
1973 31/12 í Kópavogi: Sátt, 85.000 kr. sekt f. brot g. 261. gr. hgl.

Refsing ákærða Hreins Haukssonar þykir hæfilega ákveðin með vísan til málavaxta, þeirra refsilagaákvæða sem sakfelld er fyrir og með vísan til 77. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 fangelsi í 15 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans frá 27. mars 1984 til 1. apríl s.á. til frádráttar refsivistinni sbr. 76. gr. almennra hegningarlaga.

Refsing ákærða Halldórs Hreinssonar þykir hæfilega ákveðin með vísan til sömu lagaákvæða fangelsi í 6 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans frá sama tíma til frádráttar refsivistinni sbr. 76. gr. almennra hegningarlaga.

Refsing ákærða Tryggva Eyvindssonar þykir með vísan til málavaxta og þeirra lagaákvæða sem sakfelld er fyrir hér að framan hæfilega ákveðin varðhald í 3 mánuði en með hliðsjón af því að hann hefur eigi áður verið sekur fundinn um refsivert brot svo og þess að einungis er um hlutdeildarbrott að ræða þykir rétt að fresta fullnustu refsingar og falli hún niður að 2 árum liðnum frá deginum í dag að telja haldi ákærði Tryggvi almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Refsing ákærða Snæbjörns Halldórssonar þykir með vísan til þeirra lagaákvæða sem hann er sakfelldur fyrir að hafa brotið gegn svo og með vísan til 77. gr. laga nr. 19/1940 hæfilega ákveðin varðhald í 4 mánuði en með sama rökstuðningi og við á um ákærða Tryggva þykir rétt að fresta fullnustu refsingar og falli hún niður að 2 árum liðnum frá deginum í dag að telja haldi ákærði Snæbjörn sama skilorð og ákærði Tryggvi.

Refsing ákærða Gunnars Jóhannesar Magnússonar þykir á sama hátt hæfilega ákveðin varðhald í 2 mánuði en þar sem hann hefur ekki verið sekur fundinn um refsivert brot síðan á árinu 1969 svo og með vísan til þess að hann fylgdi fyrirmælum yfirmanns síns í starfi er hann framdi brotin þykir rétt að fresta fullnustu refsingar og falli hún niður að 2 árum liðnum frá deginum í dag að telja haldi ákærði Gunnar sama skilorð og ákærðu Tryggvi og Snæbjörn.

Með vísan til 5. mgr., sbr. 1. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr.

laga nr. 33/1982, þykir rétt að gera Landvélum hf. að greiða sekt í ríkissjóð sem þykir hæfilega ákveðin, með tilliti til verðlagsþróunar sem hefur orðið frá því að brotið var framið, kr. 17.855.000,00 og hefur þá álag komið til frádráttar.

Ekki þykja lagaskilyrði til að svipta ákærða Hrein smásöluleyfi skv. 5. mgr. 25. gr. laga nr. 10/1960, sbr. 4. gr. laga nr. 33/1982, og ber því að sýkna hann af þeirri kröfu ákæruvaldsins.

Loks ber að dæma ákærðu til greiðslu sakarkostnaðar in solidum að öðru leyti en því að ákærðu Hreinn og Halldór greiði málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Skúla Pálssonar hrl., in solidum, sem þykja hæfilega ákveðin kr. 50.000,00, ákærði Tryggvi greiði einn málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Sveins Snorrasonar hrl., sem þykja hæfilega ákveðin kr. 40.000,00, ákærði Snæbjörn greiði einn málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Guðríðar Þorsteinsdóttur hdl., sem þykja einnig hæfilega ákveðin kr. 40.000,00 og ákærði Gunnar greiði einn málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Guðmundar Ingva Sigurðssonar hrl., sem einnig þykja hæfilega ákveðin kr. 40.000,00.

Dóm þennan kváðu upp Sigríður Ingvarsdóttir héraðsdómari og meðdómsmennirnir Emil Theodór Guðjónsson, löggiltur endurskoðandi, og Ólafur Tryggvason viðskiptafræðingur. Dómsuppkvaðning hefur dregist vegna þess hve málið er umfangsmikið.

D ó m s o r ð:

Ákærði Hreinn Hauksson sæti fangelsi í 15 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans til frádráttar refsingunni.

Ákærði Halldór Hreinsson sæti fangelsi í 6 mánuði og komi 6 daga gæsluvarðhaldsvist hans til frádráttar refsingunni.

Ákærði Tryggvi Eyvindsson sæti varðhaldi í 3 mánuði, en fresta skal fullnustu refsingar og niður skal hún falla að liðnum 2 árum frá 15. október 1986 að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærði Snæbjörn Halldórsson sæti varðhaldi í 4 mánuði, en fresta skal fullnustu refsingar og niður skal hún falla að liðnum 2 árum frá 15. október 1986 að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Ákærði Gunnar Jóhannes Magnússon sæti varðhaldi í 2 mánuði, en fresta skal fullnustu refsingar og niður skal hún falla að liðnum 2 árum frá 15. október 1986 að telja haldi hann almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955.

Landvélur hf. greiði sekt í ríkissjóð að fjárhæð kr. 17.855.000,00.

Ákærðu greiði in solidum allan kostnað sakarinnar að öðru leyti

en því að ákærðu Hreinn og Halldór greiði in solidum málsvarnarlaun Skúla Pálssonar hrl., kr. 50.000,00, ákærði Tryggvi greiði einn málsvarnarlaun Sveins Snorrasonar hrl., kr. 40.000,00, ákærði Snæbjörn greiði einn málsvarnarlaun Guðríðar Þorsteinsdóttur hdl., kr. 40.000,00 og ákærði Gunnar greiði einn málsvarnarlaun Guðmundar Ingva Sigurðssonar hrl., kr. 40.000,00.

Dómi þessum ber að fullnægja með aðför að lögum.

Mánudaginn 15. febrúar 1988.

Nr. 13/1987. **Aco hf.**

(Jónas A. Aðalsteinsson hrl.)

gegn

Málningu hf.

(Guðmundur Pétursson hrl.)

Endurgreiðsla víxils.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómarnir Þór Vilhjálmsson, Bjarni K. Bjarnason og Hrafn Bragason.

Áfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 13. janúar 1987. Hann gerir þær kröfur aðallega, að stefndi verði dæmdur til að greiða honum 205.341,02 krónur með 31% ársvöxtum af 13.800,00 krónum frá 1. febrúar 1980 til 1. júní 1980, en með 46% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 1. mars 1981, með 42% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 1. júní 1981, með 37% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 4. desember 1981, með 37% ársvöxtum frá þeim degi til stefnubirtingardags, 26. janúar 1982, en með dómvöxtum samkvæmt lögum nr. 56/1979 af 205.341,02 krónum frá þeim degi til gildistökudags laga nr. 25/1987, 14. apríl 1987, en frá þeim degi til greiðsludags